

עורך: דר' אברהם אלתר

אברהם אלתר   אורי כליף

מחברים משותפים

רויטל בר אור   אריה ליבוביץ

אמנות מס

כרך ב':

**המנעות ממס במישור הפנימי והבינלאומי
ברירת אמנות (Treaty Shopping)
מקלטי מס (Tax Havens)**

בהשתתפות

מאיר קפוטא ירון שידלו יהושע שרמן

הוצאת ערן

תשס"ה - 2005

תל אביב, טל: 6966633 - 03, פקס: 6966663 - 03

**דר' אברהם אלטר, אורי כליף, רויטל בר אור, אריה ליבוביץ / אמנות מס, כרך ב':
הימנעות ממס, ברירת אמנות, מקלטי מס**

© כל זכויות היוצרים שמורות להוצאת ערן, אבנת משפטים (1990) בע"מ
טל': 6966633 - 03, פקס: 6966663 - 03, דר' אברהם אלטר.
אין רשות להעתיק, לשכפל או להפיץ חומר זה.

INTERNATIONAL DOUBLE TAXATION CONVENTIONS

DR. AVRAHAM ALTER

ORI KALIF

CO AUTHORS

REVITAL BAR OR

ARYE LEYBOWITCH

**Volume II:
Internal and International Tax Avoidance
Treaty Shopping
Tax Havens**

---

with the assistance of

**MEIR KAPUTA
YARON SHIDLO
JOSHUA SHERMAN**

Copyright © 2005 by
Eran Publishing Ltd.
Avnat Mishpatim (1990) Ltd.
8 Shaul Hamelech Blvd. Tel-Aviv, Israel 64733

ALL RIGHTS RESERVED

No part of this book may be reproduced in any form by photo copying, microfilm, electronic media, or any other means, or incorporated into any information retrieval system, electronic or mechanical, without the prior written permission of the copyright owner.

This publication is designed to provide accurate information in regards to the subject matter covered. In publishing this book, neither the author nor publisher is engaged in rendering legal, accounting, or other service whatsoever. If legal advice or other professional assistance is required, the services of a competent professional should be sought.

Printed in the State of Israel

אמנות מס, כרך ב': אלתר, כליף, בר אור, ליבוביץ

על המחברים:

דר' אברהם אלטר, ע"ד

ע"ד (1982), תואר ראשון משפטים, אונ' ת"א (בהצטיינות); תואר שלישי, (מסלול ישיר ללא תואר שני), אונ' ת"א. לשעבר: סגן נציב מס הכנסה, היועץ המשפטי לנציבות המס בישראל, יו"ר איפ"א-ישראל ויו"ר וועדת מסים לשכת ע"ד; מרכז נושאי מיסוי בפקולטה למנהל עסקים, אונ' ת"א; מרצה בפקולטות למנע"ס ומשפטים באונ' ת"א, ב"ס לעסקים אונ' עברית י-ם, אונ' בר-אילן, ובמספר מכללות אקדמיות; יו"ר משותף ו. מיסים לשכת תאום ארגונים כלכליים. נציג ישראל בוועדה המדעית של איפ"א; עורך ראשון (משותף) של דברי ההסבר הרשמיים של מס הכנסה (החב"ק: קובץ הוראות ונהלי נציבות מס הכנסה); מחברו של הספר מע"מ (עם פרופ' גרוס); מחברם של למעלה מ-900 פרסומים מדעיים ועיתונאיים בתחומים מקצועיים. בעל טור שבועי לשעבר בעיתון "הארץ" וכיום ב"גלובס נדל"ף. נציג לשכת ע"ד לוועדת הכספים - כנסת ישראל. חבר בוועדות ציבוריות: חובות מסופקים של הבנקים (גבעולי, 1989), פרוקים ומיזוגים (אגרון, 1992), רפורמה בנדל"ן 2001 (ו. רבינוביץ I), רפורמה בחוק לעידוד השקעות הון (השרה: ד. איציק, 2001); רפורמה בחוק לעידוד השקעות הון (השרים: סילבן, איציק, 2002); ו- וועדת רפורמה במיסוי ישיר 2002 (ו. רבינוביץ II). מרצה למיסים, אונ' בר-אילן. מחבר משותף של הספרים: הרפורמה במיסוי נדל"ן (2002); הרפורמה במיסוי ב"ל (2003); והרפורמה במיסוי שוק ההון (2002); עורך ומחבר משותף של אנציקלופדיית אמנות מס, כרכים א(1) ו-א(2) מבוא (2004) (עם א. כליף); מ. קפוטא, י. שידלו, ש. שרמן). מחבר ועורך הספר "111 טבלאות אמנות המס" (2004) (עם א. כליף, א. ליבוביץ).

avi@altertax.co.il

אורי כליף, ע"ד

ע"ד (2003), תואר ראשון במשפטים, אונ' חיפה, (מצטיין נשיאות), עוזר הוראה בפקולטה למשפטים באונ' בר-אילן ובפקולטה למשפטים וכלכלה במרכז הבינתחומי הרצליה, בנושא מיסוי כללי ומיסוי בינלאומי; חבר מערכת כתב העת של הפקולטה למשפטים - "משפט וממשל"; חבר בוועדות מיסים, מע"מ ומכס ושוק ההון שליד הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין בישראל; חבר איפ"א-ישראל; מחבר הספרים: הרפורמה במיסוי בינ"ל (2003), אינציקלופדיית אמנות מס (2004), אמנות מס-111 טבלאות השוואה של אמנות מס של ישראל" (2004) (עם דר' אלטר). מחברם של פרסומים מקצועיים רבים בעיתונות ובכתבי עת מדעיים.

ori@altertax.co.il

אמנות מס, כרך ב': אלטר, כליף, בר אור, ליבוביץ

רויטל בר אור

עו"ד (2005), תלמידת מחקר וסטודנטית לתארים מתקדמים באוניברסיטת ניו יורק, הפקולטה למשפטים, תכנית המסים (General Tax Program). תואר ראשון במשפטים (בהצטיינות) מאוניברסיטת תל אביב; עוזרת הוראה ועוזרת מחקר בחברות ובמסים בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, משתתפת בכתיבת הספר הרפורמה במיסוי בינלאומי (2003) (אלטר וכליף); מחברת של מאמרים וכתבות בעיתונות הכתובה ובירחונים מקצועיים.

revital@altertax.co.il

אריה ליבוביץ

עו"ד (2005), תואר ראשון במשפטים (בהצטיינות) מאוניברסיטת בר-אילן; מרכז מקצועי ומרצה בקורס מס ערך מוסף (עם עו"ד זיו שרון) ומרצה בקורס למיסוי מקרקעין, שניהם בבית הספר למיסים (מס-קל); מחבר הספרים: "אמנות מס-111 טבלאות השוואה של אמנות המס של ישראל" (2004) (עם אלטר וכליף); "חוק מס הבולים" (2005) (עם עו"ד זיו שרון); משתתף בחיבור הספר הרפורמה במיסוי בינלאומי (2003) (אלטר וכליף); מחברם של מאמרים וכתבות בעיתונות הכתובה ובירחונים מקצועיים

ariel@altertax.co.il

על המשתתפים:

מאיר קפוּטא, עו"ד

הממונה על הכנסות המדינה. סיים לימודיו באוני' העברית ירושלים. מר קפוּטא הינו האחראי מטעם מדינת ישראל על ניהול מו"מ וחתימת אמנות המס מטעם המדינה עם מדינות זרות.

יהושע שרמן, עו"ד

בעל תארים B.A (Northwestern University), M.A (Northwestern University) ו-Juris Doctor (Creighton University) וחבר בלשכת עורכי הדין בישראל ובמדינת אילינוי בארצות הברית. טרם מעברו לשוק הפרטי כעורך דין לענייני מיסים במשרד ד"ר מ. דרוקר ושות', היה מנהל המחלקה למיסוי בינלאומי בלשכה המשפטית של נציבות מס הכנסה, והשתתף במו"מ לחתימה על אמנות מס עם יותר מ-25 מדינות. כמו כן, ייצג את נציבות מס הכנסה בהליכים מול מדינות אחרות במחלוקות שהתעוררו לגבי היקף הטלת מיסים בישראל ובח"ל. בנוסף היה חבר משלחת ישראל ל-OECD בעניין e-commerce, והשתתף בוועדת רבינוביץ בעניין הרפורמה במיסוי בינלאומי.

ירון שידלו, רו"ח, עו"ד

עו"ד (2000), רו"ח (1995), תואר ראשון בחשבונאות, המכללה למינהל, תואר ראשון במשפטים, המרכז הבינתחומי הרצליה; מרצה למסים בפקולטה לניהול וכלכלה באוני' ת"א, באוני' בר-אילן ובפורומים מקצועיים שונים; שותף במשרד מזרחי-שידלו, לשעבר מנהל יחידה למיסוי ב"ל בנציבות מס הכנסה, ומייסדה. אחראי מטעם מדינת ישראל על קשר עם גורמים בינלאומיים ביחס ליישום אמנות המס שישראל חתומה עליהן.

אמנות מס, כרך ב': אלתר, כליף, בר אור, ליבוביץ

דברי מבוא ותודה

ספר זה הינו הכרך השני בסדרת ספרי אנציקלופדיית "אמנות מס". ראשיתה של הסדרה היה בפרסום כרך א', בראשית שנת 2004, אשר עסק ביסודות אמנות המס ומהווה מבוא לכל הכרכים הבאים. במהלך השנתיים הבאות עתידים לצאת לאור שלושה כרכים נוספים. כרכים אלו עוסקים במיסוי הכנסות ממקרקעין ומיסוי רווחי הון, מיסוי הכנסות משירותים מקצועיים ומיסוי הכנסות של נציגים דיפלומטיים וקונסולריים. מיסוי בינלאומי על-פי הדין הפנימי בישראל לאחר הרפורמה.

כרך זה עוסק בשלושה נושאים ומחולק לשלושה שערים. במסגרת השער הראשון - הימנעות ממס במישור הפנימי והבינלאומי - נדון בעיקר בזכות לתכנון מס במישור הפנימי, ההתמודדות עם הימנעות ממס בדין הפנימי במדינות השונות והימנעות ממס בדין הפנימי בישראל. במסגרת השער השני - ברירת אמנות Treaty Shopping - נדון בתכנון המס הנפוץ ביותר במישור הבינלאומי - ברירת אמנות - על שני נדבכיו - ברירת אמנות באמצעות חברת צינור וברירת אמנות באמצעות מבנה דילוג. כן נדון בשער השני בברירת דירקטיבות באיחוד האירופי, ברירת הגדרות, מצבים משולשים והדרכים השונות בהן מנסות רשויות המס לסכל תכנוני מס המבוססים על אמנות מס, כגון סעיף הגבלת הטבות Limitation on Benefits והחלת נורמות אנטי תכנוניות מהדין הפנימי. במסגרת דיונונו בשער זה נביא עשרות רבות של דוגמאות לתכנוני מס וטבלאות המסכמות את החומר. בשער האחרון - מקלטי מס ונאמנויות - נדון בעיקר במקלטי מס קלאסיים, קרי מדינות בהן נוהג בסיס מס טריטוריאלי או משטר Off Shore ונסקור את הדין הפנימי של עשרות מקלטי מס קלאסיים, כן נדון במקלטי מס אלטרנטיביים, קרי מדינות בהן נוהג פטור השתתפות Participation Exemption או משטר חברות החזקה ונסקור למעלה מתריסר מדינות אירופאיות בהן נוהג משטר מס זה. לסיום הדיון בנושא מקלטי מס נדון בשאלה האם ישראל הינה מקלט מס ובהמלצות ווועדת ישראלי למיסוי נאמנויות.

ספר זה נועד להוות כלי עבודה שימושי ופרקטי לאיש המקצוע העוסק בתחום המס דוגמת מייצגים, חשבים, רואי חשבון, עורכי דין, יועצי מס, אנשי עסקים ועובדי רשויות המס כמו גם להוות Textbook אקדמי למרצים וחוקרים באקדמיה וסטודנטים למשפטים ולחשבונאות.

כתיבתו של ספר זה ארכה כארבע שנים במהלכן הושקעו עשרות אלפי שעות עבודה של המחברים ושל עשרות סטודנטים ועוזרי מחקר. עיקרו ורובו של הספר נכתב על ידי ע"ד רויטל בר אור. רויטל עורכת דין רבת כישרון, אשר נתמזל מזלי שעבדה במשרדי עובר ועבור לעבודתה במשרד פרופסור יעקב נאמן ויציאתה ללימודי תואר שני ודוקטורט באוניברסיטת ניו יורק (NYU). חלקו של הספר נכתב על ידי ע"ד אריה ליבוביץ והכול תוך פיקוח הדוק, הדרכה והנחיה של הח"מ ושל ע"ד אורי כליף.

כן ברצוני להודות למר שוקי שרמן, מאיר קפוטה וירון שידלו על הערותיהם והארותיהם. לבסוף, ברצוני להודות לעוזרי המחקר הרבים שסייעו באיתור ספרות מקצועית, פסיקה ומאמרים זרים ועריכת המפתחות תוך השקעת שעות עבודה ארוכות.

אמנות מס, כרך ב': אלתר, כליף, בר אור, ליבוביץ

תודה מיוחדת שמורה למר עומר גרנות, גברת עדי סיון, גברת יעל וינטרוב וגברת נאוה אפלבוים שטרחו כה רבות על סידור הספר והעניקו סיוע טכני יקר מפז. אין ספק בלבי כי אילולא סיועם הרב לא היה רואה ספר זה אור בזמן.

תרומתו של ספר זה, אם תוכח, היא הודות למאמצים הרבים של המחברים ושל כל הנזכרים לעיל. האחריות על טעויות, אם ימצאו כאלו, עלי בלבד.

דר' אברהם אלתר, ער"ד

הקדמה

ספר זה הינו הכרך השני בסדרת הספרים "אמנות מס". תחום המיסוי הבינלאומי בכלל ונושא אמנות המס בפרט מאופיין בדינמיות רבה.

כך לדוגמה, בשנתיים האחרונות שינו יותר מעשרה מקלטי מס ידועים בעולם את משטר המס שלהם. בין מקלטי מס אלו ניתן למנות את איי הבתולה הבריטיים, גיברלטר, אנדורה, ארובה, איי קיימן, איי טורק וקיקוס, שוויץ, לוקסמבורג, גרסי וג'רנסי. בשנתיים האחרונות היינו גם עדים להנמכת שיעורי מס החברות במספר מדינות באירופה כגון: דנמרק, הולנד, הונגריה, רומניה ואירלנד. שינויים נוספים אירעו בעקבות הצטרפותן של מדינות חדשות לאיחוד האירופי. כך, שינו קפריסין וגיברלטר את משטר המס המיטיב שלהן בעקבות לחצים מהאיחוד האירופי. בנוסף לאמור, המשיכו המדינות השונות לחתום על אמנות מס חדשות, לשנות אמנות מס קיימות ולבטל אמנות מס ישנות. אשר לישראל, ביום 1 ביוני 2004 נחתמה אמנת מס בינה ובין אתיופיה. אמנה זו טרם נכנסה לתוקף. אמנת המס בין ישראל לאוקראינה אשר נחתמה ב-26 בנובמבר 2003 אף היא טרם נכנסה לתוקף. ביום 13 בדצמבר 2004 נחתמה אמנת מס בין ישראל ללוקסמבורג. גם אמנה זו טרם נכנסה לתוקף. ב-1 ביוני 2004 נחתמה גם אמנת מס חדשה בין ישראל לסינגפור. אמנה זו טרם נכנסה לתוקף. כאשר אמנה זו תכנס לתוקף היא תחליף את האמנה בין ישראל לסינגפור משנת 1971 אשר בתוקף כיום. בדיוננו להלן הקפדנו לדון גם באמנות אלו, הגם שהן טרם נכנסו לתוקף. בעת כתיבת שורות אלו המשא ומתן לכריתת אמנת מס בין ישראל לפורטוגל נמצא בעיצומו וצפוי כי אמנת המס בין שתי המדינות תיחתם בחודשים הקרובים לאחר פרסום ספר זה. אמנה זו לא נדונה על-ידינו בספר זה.

מומחה המס השואף לעסוק במיסוי בינלאומי חייב להתעדכן תדיר לא רק בשינויים שחלו בדיון הפנימי בישראל וברשת אמנות המס שלה, אלא גם בשינויים שחלו במדינות העולם, בפסיקה חדשה במדינות המשפט המקובל והמשפט הקונטיננטלי ובספרות המקצועית בתחום, אשר רובה ככולה הנה ממקורות זרים.

עובר לתחילת כתיבת הספר יגעו המחברים ולא מצאו מקור ישראלי העוסק בסוגיות הסבוכות של הימנעות ממס במישור הבינלאומי, ברירת אמנות ומקלטי מס. ספר זה נכתב במהלך ארבע השנים האחרונות. במהלך שנים אלו חלו רפורמות הן בדיני המס בישראל והן בדיני המס של מדינות אחרות בעולם, לרבות בדיני המס של ארצות הברית והולנד. במהלך כתיבת הספר חלה התפתחות רבה בדיני המס של האיחוד האירופי. התפתחות זו התגברה בשנת 2004 עם כניסתה לתוקף של הדיקטיבה המעניקה פטור ממס בגין ריבית ותמלוגים והתיקון לדיקטיבת חברת אם חברת בת הפוטרת הכנסת דיבידנד ממס. כניסתה לתוקף של דירקטיבת מיסוי חסכוניות בשנת 2005 מהווה מפנה חשוב בדיני המס באיחוד האירופי – דירקטיבה המטילה מס בשיעור ניכר במקום דירקטיבה המעניקה פטור ממס. במהלך החודשים האחרונים לכתיבת הספר הוצעו רפורמות נוספות בדיני המס הן בישראל והן במדינות זרות כגון הולנד. שינויים תכופים אלו במהלך העבודה על הספר, אשר הצריכו

אמנות מס, כרך ב': אלטר, כליף, בר אור, ליבוביץ

עדכונים תמידיים ופניה חוזרת ונשנית למקורות זרים רבים, אך מדגישים את הצורך שקיים בישראל לספר מעמיק בנושא תכנוני מס בינלאומיים.

ספר זה מציג ניתוח מקיף וכולל של הזכות לתכנון מס במישור הבינלאומי, ברירת אמנות Treaty Shopping שהנה הדרך הנפוצה ביותר להימנע ממס במישור הבינלאומי ובחינה מעמיקה של משטרי המס המיטיבים הקיימים.

ספר זה נועד להיות הן מקור תיאורטי והן כלי פרקטי כאחד לציבור עורכי הדין, רואי החשבון, יועצי המס, סטודנטים ונישומים. אי לכך, לצד סקירה מעמיקה של דוקטרינות וגישות שונות הנהוגות במשטרי מס שונים, הקפדנו להרבות בדוגמאות לתכנוני מס בינלאומיים כמו גם על הבאת פסיקה זרה שדנה בתכנוני מס בינלאומיים. כן הקפדנו, מקום שניתן היה, לסכם את החומר בטבלאות אשר יקלו על העבודה השוטפת של מומחה המס. טבלאות אלו הינן כלי עבודה יעיל וממצה.